

HANDBOEK TAAL EN SPELLING

CBS De Regenboog

Zandbos 48

2134 DE Hoofddorp

023 5634514

info@deregenbooghoofddorp.nl

Inhoudsopgave

	<u>Blz.</u>
Visie	3
De Regenboog	3
Taal	3
Spelling	3
Doelen	5
Korte termijn doelen	5
Lange termijn doelen	5
Methoden	7
Taalcoördinator	7
Kleuterplein	7
Veilig Leren Lezen	7
Taal op maat	8
Spelling op maat	8
Afspraken	10
Taalcoördinator	10
Kleuterplein	10
Veilig Leren Lezen	10
Taal op maat	10
Spelling op maat	11
Toetsen	14
Taalcoördinator	14
Kleuterplein	14
Veilig Leren Lezen	14
Taal op maat	16
Spelling op maat	16
Dyslectici	16
Bijlagen	17
- Afsprakenformulier dyslexie	

Visie

De Regenboog

Op onze school stellen wij het kind centraal. Daarbij gaan wij uit van de continue ontwikkeling van de individuele leerling van 4 tot en met 12 jaar. Alles is erop gericht om hierbij voldoende aandacht te besteden aan het unieke van ieder kind in al zijn ontwikkelingsfasen en aan de bevordering van een goed sociaal gedrag. De leefwereld van het kind is hierbij het uitgangspunt. Het onderwijs is een goed middel voor het kind om de wereld te ervaren en te structureren. Dit bieden wij door een doorgaande lijn, een gezellige sfeer, een goed functionerend team, een leerlingvolgsysteem, aandacht voor de individuele leerling en rust, orde en regelmaat.

Taalvaardigheid

We leven in een echte taalmaatschappij. Om kinderen optimale kansen te bieden is goed taalonderwijs dus heel belangrijk. Bovendien werkt goed taalonderwijs door op allerlei andere gebieden. Denk maar eens aan rekenen, lezen of de zaakvakken.

In het basisonderwijs onderscheiden we een aantal termen. Ten eerste kennen we het mondeling taalonderwijs, waarbij de leerlingen informatie verwerven uit gesproken taal en zich mondeling kunnen uitdrukken bij het uitbrengen van een verslag, het geven van uitleg of presentatie en bij het discussiëren. Ten tweede zorgt het schriftelijk taalonderwijs er voor dat de leerlingen naar inhoud en vorm teksten kunnen schrijven met verschillende functies, zoals informeren, instrueren, overtuigen of plezier verschaffen. De strategieën die de kinderen tijdens het mondelinge en schriftelijk taalonderwijs leren, noemen we taalbeschouwing. Daarnaast leren zij hierbij een aantal taalkundige principes en regels, zoals het ontleden.

Spellingvaardigheid

Het uiteindelijke doel van het lees- en spellingonderwijs is functionele geletterdheid. Om dit te bereiken stelt de leerkracht per jaargroep doelen vast, waaraan systematisch en gericht gewerkt moet worden. Door het stellen van hoge en adequate doelen wordt de lees- en spellingontwikkeling optimaal gestimuleerd. Het inroosteren van voldoende tijd voor geletterdheid is cruciaal voor het bereiken van goede resultaten. Net als voor lezen geldt ook voor spelling dat leerlingen voldoende tijd moeten krijgen om de nieuwe vaardigheden onder de knie te krijgen en deze te onderhouden. Door gedurende andere vakken aandacht aan spelling te besteden en het spellen zoveel mogelijk te integreren in functionele (stel)activiteiten wordt het spellingonderwijs niet alleen meer motiverend, maar tevens uitgebreid.

Kenmerkend voor een goede instructie is dat de leerkracht expliciet bepaalde denkstappen en strategieën verwoordt. Nieuwe vaardigheden doet de leerkracht hardop denkend en stapsgewijs voor, zodat leerlingen zien volgens welke strategie de opdracht het beste uitgevoerd kan worden. Tijdens de begeleide inoefening gaat de leerkracht na of ze de stappen begrijpen. Later kan er gedifferentieerd worden. Voor sommige kinderen wordt de moeilijkheidsgraad van de oefeningen verhoogd, terwijl anderen aanvullende instructie krijgen. Als de vaardigheid voldoende beklijft, worden de aangeleerde vaardigheden in verschillende contexten en situaties toegepast. Doordat de leermoeilijkheden herhaald aan bod komen in verschillende contexten, krijgen leerlingen ook daarna nog voldoende gelegenheid tot oefening en automatisering.

Feedback zorgt er voor dat leerlingen zich meer bewust worden van het eigen leerproces. Zij worden gestimuleerd en gemotiveerd om door te gaan. Behalve feedback op de inspanning en het resultaat van de leerling kan ook feedback worden gegeven op hoe de leerling de taak heeft aangepakt. De methode (on)afhankelijke toetsen, groeps- en toetsanalyses zorgen voor vroegtijdige signalering en monitoring. Hieruit kunnen nieuwe doelen worden gesteld en plannen worden gemaakt. Tot slot is een voorwaarde voor effectief spellingonderwijs een goede eigen spellingvaardigheid.

(masterplan dyslexie, 2012)

Doelen

Wij willen jaarlijks investeren in verschillende materialen, activiteiten en werkvormen, zodat wij onderstaande doelen kunnen realiseren. Wij streven er naar dat kinderen, zonder diagnoses die beïnvloedbaar zijn op de taalontwikkeling van het kind, eind groep 6 bij CITO woordenschat en spelling het niveau 1F behalen. Kinderen met dyslexie hebben langer de tijd. Voor hen wordt het afsprakenformulier 'dyslexie' ingevuld in overleg met ouders, kind, leerkracht en intern begeleider. In hoge uitzondering kan besloten worden tot een eigen leerlijn en wordt een ontwikkelingsperspectief (OPP) opgesteld, waarbij wij de doelen zo hoog mogelijk houden.

De korte termijndoelen die we op de Regenboog komend schooljaar (2016-2017) willen bereiken zijn:

- De leerkrachten van groep 1 t/m 8 hanteren een doorgaande lijn voor taal en spelling op het gebied van basis-, verlengde en verkorte instructie, extra zorg, uitdaging, huiswerk, analyses, nakijken en cijferregistratie.
- Het volledig benutten van de nieuwe methode. Welke mogelijkheden heeft het en welke willen wij gaan inzetten? Denk bijvoorbeeld aan de software voor woordenschat, zoals 'woordmaatje' of digitaal toetsen.
- Het geven van een waardevolle taal/ spellingles, waarbij onze aandachtspunten zijn:
  - Het belang van rondlopen tijdens het vijf-woorden-dictee, en tijdens de begeleide inoefening/ zelfstandig werken en het geven van feedback daarbij.
  - Denktijd aan kinderen geven voordat er een beurt gegeven wordt.
  - Tijd inbouwen in de instructie om te modelen en zelf al schrijvend hardop te denken.
  - Leerlingen meer laten schrijven tijdens de instructie als begeleide inoefening.
  - Leerlingen meer regels en moeilijkheden bij woorden laten verwoorden.
  - De analyse nog meer koppelen aan spellingmoeilijkheden die specifiek zijn voor een groep. De analyse van de cito en de methode-gebonden toetsen en eigen observaties kunnen hier input aan geven.
- Ouders weten welke methodes worden ingezet en worden ingelicht over onderwijsontwikkelingen op de Regenboog betreffende taal en spelling.

Wij willen deze doelen bereiken door de volgende punten te realiseren:

- De taalcoördinator evalueert regelmatig de afspraken en de onderwijsvernieuwingen m.b.v. het handboek voor taal en spelling, waarin de visie, doelen, afspraken e.d. beschreven staan, zodat het team van de Regenboog volgens een doorgaande lijn hun onderwijs kunnen vormgeven.
- De taalcoördinator motiveert en stimuleert leerkrachten voor de nieuwe activiteiten en werkvormen. Zij gaat daarbij op onderzoek uit en bekijkt de mogelijkheden.
- Het traject van Onderwijs Advies volgen, waarbij het team gericht op het leerkrachtengedrag advies en feedback zal krijgen.
- Op de website van de Regenboog wordt een aparte pagina aangemaakt voor onderwijsinhoudelijke informatie (schooldocumenten), waarin o.a. het onderwijs betreft taal en spelling wordt toegelicht.

De lange termijndoelen die we op de Regenboog de komende 5 jaar (2020) willen bereiken zijn:

- Hogere scores op het gebied van taal/ woordenschat (cito) en spelling (cito). De gemiddelde vaardigheidsscore van de groep ligt op of boven het landelijk gemiddelde. 75 % van de leerlingen scoort een I t/m III score, waarvan 55 % een I en II score.
- Leerlingen behalen tussen twee meetmomenten een vaardigheidsgroei die overeenkomt met de landelijk gemiddelde vaardigheidsgroei die past bij het niveau van de leerling.
- Het geven van een waardevolle taal/ spellingles.
- Meer taakgerichtheid en betrokkenheid bij de kinderen (in gesprek gaan met de kinderen hierover).
- Er wordt opbrengstgericht gewerkt, waarbij analyseren van opbrengsten en resultaten en vervolgens de leerstof afstemmen op de groep of groepjes kinderen een gewoonte is geworden.

Wij willen deze doelen bereiken door de volgende punten te realiseren:

- De taalcoördinator ontwikkelt een handboek voor taal en spelling waarin de visie, doelen, afspraken e.d. beschreven staan, zodat het team van de Regenboog volgens een doorgaande lijn hun onderwijs kunnen vormgeven;
- De taalcoördinator analyseert de opdrachten en resultaten van CITO-woordenschat en spelling en beoordeelt of deze overeenkomen met de doelen die zijn gesteld op school- en groepsniveau en overeen komen met de verwachtingen van de leerkrachten;
- Het traject van Onderwijs Advies volgen, waarbij het team gericht op het leerkrachtengedrag advies en feedback zullen krijgen.

Methoden

Taalcoördinator

De taalcoördinator is een deskundige collega die het schoolteam enthousiasmeert, taken organiseert en evalueert. Hierbij kun je denken aan het schrijven van een handboek en het borgen hiervan, het organiseren van taal/ spellingbevorderingsactiviteiten en het nagaan welke werkvormen de aandacht krijgen in de taal- en spellingmethoden.

Kleuterplein

Met Kleuterplein kunnen kinderen zich spelenderwijs ontwikkelen op alle kleuterdomeinen. De aantrekkelijke thema's hebben een vaste structuur en leiden de kinderen stap voor stap door de leerlijnen heen. De leerkrachten hebben alle ruimte om, in overleg met de andere kleuterklas, hun eigen tempo en indeling te bepalen en eigen activiteiten in te brengen. Daarnaast biedt Kleuterplein de activiteiten eenvoudig op drie niveaus aan.

De materialen die we bij deze methode inzetten, zijn:

Voor de leerkracht...

- Handleidingen per thema;
- Prentenboek per thema;
- Kopieermap met werkbladen, sjablonen, pictogrammen e.d.;
- Letterkaarten;
- Leeskastje ten behoeve van de zes eerste tussendoelen van ontluikende geletterdheid.

Voor de leerlingen....

- Zelf meegebrachte materialen voor de thematafel;
- Diverse materialen in de letterhoek.

Veilig leren lezen

In groep 3 wordt de nieuwe versie van Veilig leren lezen gebruikt. Hierin zijn de leerlijnen technisch lezen, spelling, begrijpend lezen, woordenschat, spreken en luisteren en leesbevordering stevig verankerd. Op systematische wijze leren kinderen sneller nieuwe woorden en zinnestjes lezen. Er wordt gewerkt met drie niveaus; maan, zon en ster. Bovendien is er naast technisch lezen veel aandacht voor leesplezier. Dankzij een thuisversie van de leerlingsoftware kunnen de leerlingen thuis werken met software die exact aansluit bij wat ze op school krijgen aangeboden. Ouders kunnen zelf de vorderingen volgen die hun kind maakt met de thuissoftware.

Halverwege groep 3 starten de kinderen met het werkboek van de methode 'taal op maat'. Zij maken een keer per week een les uit dit werkboek, zodat zij alvast bekend raken met de werkwijze van deze methode. Dit zal de overstap naar groep 4 gemakkelijker maken.

De materialen die we bij deze methode inzetten, zijn:

Voor de leerkracht...

- Handleidingen per kern;

- Digibordsoftware voor de leerkracht;
- Digitaal registratie- en planningsstelsysteem;
- Ankerboeken, letterbord, wandplaatjes, letterkaarten, planbord en plankkaartjes;
- Handleiding en antwoordenboek werkboek 'taal op maat'.

Voor de leerlingen...

- Werkboekjes per kern, werkboekje veilig en vlot, werkboekje veilig gespeld, klik-klakboekjes, magnetisch letterbord, spelletjeskisten;
- Leesseries voor de leerlingen van de niveaus maan, zon en ster;
- Schrijfmethode Pennenstreken;
- Leerlingsoftware voor school en thuis;
- Werkboek 'taal op maat'.

Taal op maat

De methode 'taal op maat' behandelt lesstof op basis van kennismaken, begrijpen en oefenen. Daarbij staan directe en verlengde instructie centraal. Het nieuwe onderwerp wordt geïnstrueerd. Vervolgens oefenen leerlingen zelfstandig of begeleid aan de instructietafel. Met behulp van de 'controlevragen' aan het eind van de instructie van het digibordsoftware kan de les worden afgesloten. Het programma omvat vier taaldomeinen:

- **Woordenschat:** woorden leren, gebruiken en onthouden
- **Kijk op taal:** klanken, woorden, zinnen en taalgebruik
- **Luisteren en spreken:** luistervaardigheid, sociaal-communicatieve vaardigheden, gevarieerde woordenschat gebruiken, presentaties, non verbale communicatie
- **Schrijven:** goed en mooi formuleren, creatief schrijven, het schrijven van zakelijke brieven, fictie-teksten, informatieve teksten, instructies en betogende teksten.

De leerkrachtsoftware geeft optimale ondersteuning bij het lesgeven volgens het directe instructiemodel. Elke les is verrijkt met filmpjes, animaties en interactieve opdrachten. Op de website van 'taal op maat' kan met een gebruikersnaam ingelogd worden voor extra materialen, zoals herhalingsbladen.

De materialen die we bij deze methode inzetten, zijn:

Voor de leerkracht...

- Handleiding per thema;
- Antwoordenboeken werkboek;
- Digibordsoftware voor de leerkracht.

Voor de leerlingen...

- Taalboek A en B
- Werkboek A en B
- Taalschriftje

Spelling op maat

De instructie heeft dezelfde opbouw als 'taal op maat'. De didactiek van Spelling op maat stelt de klank centraal. In eerste instantie luisteren leerlingen naar klanken en vertalen ze die naar tekens. Het uitgangspunt is dus auditief. Vanaf groep 4 tot en met 8 wordt het aantal

spellingregels opgebouwd. Leerlingen leren met de methode dus regels toepassen en in veel mindere mate leren zij dicteewoorden uit hun hoofd.

Spelling op maat zet voor de consolidering van de spellingscategorieën het visuele geheugen van leerlingen in. Elke categorie heeft een eigen icoon. Deze iconen worden opgehangen in de lokalen en komen ook voor in de digibordsoftware en in het 'Spellingsmaatje'. Dat is een handig overzichtsboekje, waar zwakke spellers gebruik van mogen maken, zodat zij hun auditieve en visuele geheugen combineren en zo beter te leren spellen. Daarnaast kunnen zij ook oefenen m.b.v. de leerlingensoftware van 'spelling op maat'.

Voor de leerkracht...

- Handleiding per thema;
- Antwoordenboeken werkboek;
- Digibordsoftware voor de leerkracht.
- Kaarten voor de spellingcategorieën

Voor de leerlingen...

- Werkboek A en B
- Dicteeschriftje
- Schriftje voor het 5-woorden-dictee
- Spellingmaatje
- Leerlingensoftware

Afspraken

Kleuterplein

- Een thema wordt in overleg tussen de kleutergroepen gekozen;
- Een thema bestrijkt gemiddeld 6 weken;
- Per dagdeel wordt minimaal één Kleuterplein-les gegeven;
- De eventuele verwerking wordt tijdens de werkles aangeboden;
- Er wordt gedifferentieerd in drie groepen, bestaande uit de basisgroep, subgroep 1 (verlengde instructie in de kleine kring) en subgroep 2 (uitdaging in de kleine kring of tijdens de werkles);
- In overleg met de ouders krijgen de taalzwakke kinderen de woordenlijst van het thema mee naar huis.
- De kleutergroepen gaan in overleg met elkaar en met groep 3; Hoeveel thema's worden er per jaar aangeboden en wat wordt er aanvullend gedaan aan het fonemisch bewustzijn en de letterkennis?

Veilig Leren Lezen

Afspraken

Bij de methode wordt gebruik gemaakt van een letterdoos. Hierop worden letters, woordjes en zinnetje gelegd. Voor langere tijd zou van de letterdoos gebruik gemaakt moeten worden. Op advies is hier van afgestapt en wordt er al snel letters en woordjes in een schriftje geschreven. Door het zelf schrijven beklijft de letter of woordje beter.

De leesletter en de schrijfletter worden zichtbaar naast elkaar aangeboden. Zo kan de leerling bij twijfel kijken hoe de letter geschreven moet worden.

Op de steunkaarten, die aan de muur hangen, staat een plaatje met het bijbehorende woordje. De methode geeft aan na enige tijd de steunkaart om te draaien, zodat alleen het plaatje zichtbaar is. Dit wordt echter niet gedaan. Gebleken is dat de betere lezer niet meer kijkt naar de steunkaart, terwijl zwakkere lezers hier steun aan kunnen ondervinden. De toetsen worden één op één buiten de groep afgenomen. De leerling kan dan geen gebruik maken van een steunkaart. Er wordt daarnaast gebruik gemaakt van een stappenplan, dat ook zichtbaar in de klas hangt.

Taal op maat

- Halverwege groep 3 wordt er gestart met het werkboek 'taal op maat'.
- Groep 4 t/m 8 volgen 5 lessen van minimaal 20 minuten in de week.
- Tijdens leerkracht gebonden lessen volgen we het directe instructiemodel.

Differentiëren

- De leerkrachten gaan uit van 3 subgroepen. De (stimulerende en eventueel belemmerende) onderwijsbehoeften van deze subgroepen worden beschreven in parnassys.
- Als klaaropdracht kunnen de kinderen verder met de opdracht met het rondje of de extra opdrachten achterin het werkschrift of boek.

- Als verdieping kunnen de opdrachten met het driehoekje of het plusboek aangeboden worden.
- Kinderen kunnen extra oefenen op Taalzee (groep 7 en 8) of de software van spelling-op-maat.

Nakijken

- De leerkracht selecteert een aantal opdrachten die hij/ zij nauwkeurig nakijkt.
- De kinderen kunnen hun werkboeken zelf nakijken met de nakijkboekjes.
- De leerkrachten bespreken (een aantal) opdrachten klassikaal via de digibordsoftware.
- De leerkrachten observeren de taalvaardigheid tijdens het inoefenen en analyseren de taaltoetsen per blok. Aantekeningen kunnen geregistreerd worden in het analyse-overzicht in het weekrooster en de weektaak.

Huiswerk

- Woordenlijsten van het thema voor taalzwakke kinderen.
- Eventueel werkbladen van blokboek taal (afhankelijk van de groepsanalyses).
- Taalzee (groep 7 en 8).

Weektaak/ pluswerk

- De werkbladen van de website kunnen facultatief ingezet worden als weektaak of pluswerk (schaduwlessen 2F).
- Stelopdrachten.
- Werkbladen van taalactief, blokboek, ambrasoft of internet.
- Taalmeesters, plustaak of vooruit.

Spelling op maat

- Groep 4 t/m 8 volgen 4 lessen van minimaal 20 minuten in de week.
- Tijdens leerkrachtgebonden lessen volgen we het directe instructiemodel.
- Minimaal drie keer per week start de spellingles met een 5-woorden-dictee. De kinderen hebben hier een apart schriftje of het wisbordje voor. De woorden worden klassikaal besproken/ nagekeken.
- Tijdens een dictee zeggen de kinderen het woord dat opgeschreven moeten worden na.
- Minstens één keer per week wordt er een coöperatieve werkvorm ingezet tijdens de spelling les.
- We gaan uit van:
  - luisterwoorden, zoals 'kip' of 'poes'
  - luisterwoorden met vaste klankgroep, zoals 'haai' of 'beer'
  - weetwoorden, zoals 'geit' of 'pauw'
  - regelwoorden, zoals 'circus'
- Per categorie hanteert 'spelling op maat' een stappenplan om de woorden aan te leren. Dit stappenplan leren we de kinderen aan o.a. door modellen.
- Werkwoordspelling komt vanaf groep 5 t/m 8 aan bod. In groep 7 en 8 worden aanvullend aan de methode andere werkbladen aangeboden om de werkwoordspelling te oefenen (werkbladen vanuit de kopieermap Taalactief).

- De iconen van de categorieën die in een bepaalde jaargroep worden aangeboden, worden opgehangen in het lokaal.

Stappenplannen			
Luisterwoord:	Luisterwoord+:	Regelwoord:	Weetwoord:
- Zeg het woord.	- Zeg het woord.	- Zeg het woord.	- Zeg het woord.
- Welke klanken hoor je?	- Waar gaat het om?	- Waar gaat het om?	- Waar gaat het om?
- Schrijf op wat je hoort.	- Verdeel het woord.	- Wat is de regel?	- Verdeel het woord.
- Kijk het woord na.	- Schrijf het woord op.	- Verdeel het woord.	- Schrijf het woord op.
	- Kijk het woord na.	- Schrijf het woord op.	- Kijk het woord na.
		- Kijk het woord na.	

Differentiëren

- De leerkrachten gaan uit van 3 subgroepen. De (stimulerende en eventueel belemmerende) onderwijsbehoeften van deze subgroepen worden beschreven in parnassys.
- De kinderen kunnen extra oefenen op Taalzee (groep 7 en 8), de software van 'spelling op maat' en bloon.nl.
- De dyslectici hebben het boekje 'spellingmaatje' in hun la en mogen deze gebruiken tijdens de lessen en dictee.
- De spelling zwakke kinderen gebruiken het boekje 'spellingmaatje' alleen bij het aanleren van een nieuwe spellingsregel.
- Voor betere spellers wordt naast het methodemateriaal aanvullende, verdiepende en creatieve opdrachten ingezet.

Nakijken

- De leerkracht selecteert een aantal opdrachten die hij/ zij nauwkeurig nakijkt.
- De kinderen kunnen hun werkboeken ook zelf nakijken met de nakijkboekjes.
- De leerkrachten bespreken (een aantal) opdrachten klassikaal via de digibordsoftware.
- Bij het dictee gaan we uit van een 80% norm.
- De leerkrachten observeren de spellingvaardigheid tijdens het inoefenen en analyseren de taaltoetsen per blok. Aantekeningen kunnen geregistreerd worden in het analyse-overzicht in het weekrooster en de weektaak.

Huiswerk

- Woordenlijsten van het thema voor taalzwakke kinderen (kinderen met een beperkte woordenschat).
- Eventueel werkbladen van Taalactief (afhankelijk van de groepsanalyses).
- Dicteewoorden voor de dyslectici.
- Taalzee (groep 7 en 8) of bloon.nl.

Weektaak/ pluswerk

- Als verdieping kunnen de opdrachten met het driehoekje of het plusboek aangeboden worden, maar afwisseling is belangrijk. Daarom wordt er aan deze groep kinderen ook andere uitdagende opdrachten geven, die niet in de methode staan.
- Stelopdrachten.
- Werkbladen van taalactief, blokboek, ambrasoft of internet.
- Taalmeesters, plustaak of vooruit.

Toetsen

Kleuterplein

Methoden gebonden toetsen

- Observatielijsten vanuit Kleuterplein

Niet methode-gebonden toetsen

- CITO taal voor kleuters M1, E1, M2 en E2

Er wordt nu nog geen letterkennistoets afgenomen of een toets t.a.v. het fonemisch bewustzijn. De werkgroep taal vinden het belangrijk dat dit wel wordt afgenomen. Nader te bespreken.

Veilig Leren Lezen

Methoden gebonden toetsen

Toetskalender methodegebonden toetsen minimaal		
Kern start	Basis Vervolg vlotte lezers	Letterkennis alle letters. Letterkennis alle letters voor potentiële zonlezers. Woordleestoets voor potentiële zonlezers. Observatie werkhouding.
Kern 1	Basis	Letterkennis aangeboden letters. Woordleestoets veilig & vlot maan.
Kern 2	Basis	Letterkennis aangeboden letters. Woordleestoets veilig & vlot maan.
Kern 3: Herfstsignalering	Basis	Letterkennis aangeboden letters. Letterkennis niet aangeboden letters. Woordleestoets veilig & vlot. Spellingtoets. Fonemendictee. Observatie tekst lezen.
Kern 4	Basis	Letterkennis aangeboden letters. Woordleestoets veilig & vlot maan.
Kern 5	Basis	Letterkennis aangeboden letters. Woordleestoets veilig & vlot maan.
Kern 6: Wintersignalering	Basis	Letterkennis aangeboden letters (=alle letters). Woordleestoets veilig & vlot. Spellingtoets. Fonemendictee. Observatie tekst lezen.
Kern 7	Basis	Woordleestoets veilig & vlot maan.
Kern 8	Basis	Woordleestoets veilig & vlot maan.
Kern 9: Lentesignalering	Basis	Woordleestoets veilig & vlot maan. Spellingtoets. Observatie tekst lezen.
Kern 10	Basis	Woordleestoets veilig & vlot maan.
Kern 11: eindsignalering	Basis	Woordleestoets veilig & vlot maan. Spellingtoets. Observatie tekst lezen.

Niet methoden gebonden toetsen

Toetskalender niet- methodegebonden toetsen*

M3	DMT 1 + 2
	AVI M3
	Cito spelling M3
	Cito woordenschat M3
	Technisch lezen, leestechiek M3
E3	DMT 1, 2 +3
	AVI E3
	Cito spelling E3
	Cito woordenschat E3
	Cito begrijpend lezen E3
	Technisch lezen, Leestechiek E3
	Technisch lezen, Leestempo E3

*De afnamemomenten van toetsen van Cito zijn niet gekoppeld aan de behandeling van de kernen van Veilig leren lezen. De toetsen van Cito zijn namelijk genormeerd op de afnamemomenten die Cito voorschrijft, namelijk M3 en E3 (respectievelijk eind januari/begin februari en eind mei/juni). Wanneer u de planningsrichtlijnen van Veilig leren lezen volgt, heb je altijd minimaal kern 6 behandeld voor toetsmoment M3.

Taal op maat

Methoden gebonden toetsen

- Toets per blok (taalbeschouwing).
- Toets per blok (woordenschat).
- 60% norm.
- De resultaten worden geanalyseerd en geregistreerd in het analyse-overzicht van het weekrooster en de weektaak.

Niet methoden gebonden toetsen (zie toetskalender)

- CITO woordenschat wordt afgenomen in groep 3 t/m 8.

Spelling op maat

Methoden gebonden toetsen

- Dictee per blok (zinnen en woorden).
- 80% norm.
- In groep 3 t/m 5 wordt er gekeken naar de fouten van de aangeboden categorieën.
- In groep 6 t/m 8 wordt er gekeken naar alle fouten.
- De resultaten worden geanalyseerd en geregistreerd in het analyse-overzicht van het weekrooster en de weektaak.

Niet methoden toetsen (zie toetskalender)

- CITO spelling wordt afgenomen in groep 3 t/m 8.
- CITO werkwoord-spelling wordt afgenomen in E7 en B8.
-

Dyslectici

- Tijdens het toetsen van de kinderen met een dyslexieverklaring volgen we de richtlijnen van CITO.
- Dyslectici krijgen geen aparte becijfering, omdat zij worden tegemoetgekomen door de dicteewoordjes thuis te kunnen leren.

Bijlagen

-Afspraken formulier dyslexie

Afsprakenformulier dyslexie

Afspraken bij dyslexie

Naam   Groep   Leerkracht   Datum

.....heeft bij het leren de volgende belemmeringen:

- Laag leestempo.
- Onnauwkeurig lezen.
- Een zwakke spelling.
- Een laag werktempo; ook bij andere vakken dan lezen en spelling.
- Problemen bij automatiseringstaken o.a. bij rekenen.
- Zwakke motoriek.

Lezen:

- Extra lezen door middel van .....(bv. Tutor-lezen).
- Leeshulp buiten de klas met behulp van .....(bv Connect, Monitorlezen).
- Extra tijd bij opdrachten waarbij veel gelezen moet worden.
- Bij opdrachten waarbij veel gelezen moet worden wordt de taak verkort.
- Hulp van een maatje bij het lezen van opdrachten bij andere vakken dan technisch lezen.
- Werken met boeken op cd of met software op de computer.
- Na de Cito Leestempo individueel AVI toetsen.

SPELLING

- Werken met de oefeningen voor zwakke spellers met .....(b.v. Bloon).
- Spellinghulp buiten de klas (zie voor inhoud hp spelling).
- Minder verwerkingsstof maken bij taal- en schrijfoopdrachten.
- Minder stof bij methodetoetsen (niet bij LVS).
- Spelling niet beoordeeld bij de vakken .....
- Waardering op eigen niveau.
- Leren werken én werken met tekstverwerker met spellingcontrole.
- Diktewoorden thuis oefenen.
- Gebruik maken van opzoekboekje.

BERGRIJPEND LEZEN

- Extra tijd bij methodetoetsen.
- Tekst vergroten bij methodetoetsen.
- Tekst vergroten bij Cito toetsen.
- Cito toets in gedeeltes maken.

REKENEN

- Minder verwerkingsstof maken.
- Gebruik maken van een tafelkaart en /of een rekenmachine
- Extra tijd bij het maken van toetsen
- Contextvragen voorlezen
- Cito toets Rekenen Wiskunde voorlezen

ANDERE VAKKEN

- Vaker mondeling overhoren
- Los schrijven ("Mijn eigen handschrift")
- Voorbereidingstijd; evt. thuis voor rekenen.
- Taakgericht werken aan de hand van pictogrammen.
- Hulp bij planning van de dag/weektaak